

Wyjazd do Żywca 14.06.2005

W dniu 14.06.2005 r. na polecenie Pana Starosty został zorganizowany przez Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa tut. Starostwa wyjazd szkoleniowy, którego celem było zapoznanie uczestników z funkcjonującymi zakładami gospodarki odpadami w Żywcu i w Nowym Targu.

W wyjeździe uczestniczyło szesnaście osób, w tym dziesięciu przedstawicieli gmin, trzy osoby z Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Limanowej oraz trzech pracowników Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa tut. Starostwa (kopia listy uczestników w załączeniu).

Program wyjazdu:

8²⁵ – wyjazd z Limanowej

10⁴⁵ – 11⁴⁵ – Miejskie Centrum Ekologiczne w Żywcu

Prelekcję dla uczestników wyjazdu, na temat wprowadzania i funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów w mieście Żywiec, wygłosiła pani Edyta Gara – pracownik Urzędu Miasta w Żywcu.

Miasto Żywiec jest stolicą powiatu żywieckiego i liczy 33 tysiące mieszkańców. Cały powiat żywiecki ma 150 tysięcy mieszkańców. Po przemianach ustrojowych i powstaniu samorządu lokalnego w 1990 roku miasto Żywiec podjęło próby pilotażowe segregacji odpadów komunalnych. Pierwsze pojemniki na surowce wtórne rozstawione zostały w drugiej połowie 1990 roku na osiedlach budynków wielorodzinnych. Rozpoczęcie zbiórki poprzedziła akcja plakatowa i ulotkowa. W przeciągu pierwszego roku większa część miasta została objęta zbiórką surowców wtórnych: szkła białego i kolorowego, drobnego złomu metali, papieru, tworzyw sztucznych. Przez dwa lata surowce wtórne

były wydzielane przez mieszkańców bardzo solidnie. Surowce były czyste, a ich nagromadzenie rosło. W trzecim roku kiedy całe miasto było objęte selektywną zbiórką odpadów, segregacja zaczęła się psuć – do pojemników na surowce wtórne wrzucano inne odpady, zwłaszcza popioły z domowych palenisk. Służby komunalne zmuszone były wypróżniać pojemniki z surowcami wtórnymi do samochodu z odpadami nieużytecznymi i kierować je na składowisko. Spowodowało to zmniejszenie zaangażowania mieszkańców do segregacji. Ten, posiadający charakter pilotażowy sposób selektywnej zbiórki odpadów komunalnych prowadzony był na terenie Żywca do końca roku 1994.

W roku 1994, miasto Żywiec wspólnie z 17 gminami, przyjęło program gospodarki odpadami stałymi, który przewidywał m. in. utworzenie przez wszystkie zainteresowane gminy spółki „Beskid”, które będzie odpowiedzialna za budowę zakładu utylizacji odpadów składającego się z sortowni surowców wtórnych, kompostowni odpadów organicznych i składowiska odpadów komunalnych.

Z chwilą powstania spółki „Beskid”, w której miasto Żywiec posiada 51 % udziałów, nastąpił podział kompetencji. Powstała spółka przejęła zadania związane z organizacją i eksploatacją systemu zbierania odpadów komunalnych, natomiast miasto odpowiedzialne jest za prowadzenie edukacji ekologicznej.

Doświadczenia wcześniejszego okresu spowodowały podjęcie decyzji o zmianie sposobu segregacji odpadów komunalnych na terenie miasta. I tak z początkiem roku 1995 wprowadzany był system segregacji odpadów „u źródeł” ich powstawania, w którym surowce wtórne segregowane są przez mieszkańców i gromadzone w workach kolorowych z LDPE, odpady organiczne w brązowych pojemnikach kompostowych a odpady nieużyteczne w pojemnikach lub workach na balast.

Zestawy wieszakowo-workowe sfinansowane przez Urząd miasta, rozdano za darmo właścicielom posesji oraz umieszczono w blokach mieszkaniowych na klatkach schodowych. Worki są

odpowiednio oznakowane kolorystycznie i nadrukowane instrukcją segregowania:

- biały - szkło białe
- zielony - szkło kolorowe
- niebieski - makulatura i szmaty
- czerwony - puszki, drobny złom
- żółty - tworzywa sztuczne.

Ilość stanowisk z pojemnikami i kontenerami na surowce wtórne zmniejszono, a w dzielnicach o zabudowie jednorodzinnej zlikwidowano całkowicie. Zestaw wieszakowo-workowy wręczano tylko tym mieszkańcom, którzy mieli zawartą umowę na wywóz odpadów. Mieszkańcy zawierający nowe umowy otrzymywali pojemniki na balast w formie lesingu. Akcja ta spowodowała zdecydowany wzrost zawieranych umów na wywóz odpadów z posesji z 20% na końcu roku 1993 do 95,5% w 1996 roku.

Wywóz kolorowych worków z surowcami odbywa się samochodami ciężarowym, skrzyniowymi lub w otwartych kontenerach. Odpady balastowe gromadzone w pojemnikach lub kontenerach wywożone są kubłówkami lub hakowcami.

W ramach przekonania mieszkańców do segregacji odpadów „u źródeł” ich powstawania koszty wywozu i wymiany worków na surowce wtórne pokrywa Urząd Miejski w Żywcu. Mieszkańcy płacą tylko za wywóz i składowanie odpadów balastowych.

W lipcu 1997 roku rozpoczęto na terenie Żywca wprowadzanie selektywną zbiórkę bioodpadu systemem specjalistycznych pojemników Schäfera.

Po ośmiu latach wdrażania systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródeł” ich powstawania, osiągnięte wyniki potwierdzają słuszność przyjętych założeń, surowce zbierane tym systemem są bardzo czyste (do 90%), a poziom segregacji

sięga nawet w najlepszych przypadkach 65%.

Ważną rolę w prowadzonej przez miasto Żywiec kampanii informacyjnej wśród swoich mieszkańców odgrywa Miejskie Centrum Ekologiczne dysponujące lokalem z salą wykładową na 30 miejsc, czytelnia oraz filmoteką. W MCE odbywają się spotkania z dziećmi z przedszkoli, szkół podstawowych, młodzieżą z gimnazjów i szkół średnich, podczas których kształtowane są ich postawy. Tam też spotykają się laureaci przygotowywanych dla mieszkańców Żywca konkursów z nagrodami: „Zbiórka surowców wtórnych”, Zbiórka bio-odpadów i odpadów organicznych”, „Zbiórka zużytych baterii” itp. W spotkaniach tych uczestniczy zawsze Burmistrz Miasta lub jego Zastępcy i jest to dobra okazja do wymiany poglądów, spostrzeżeń i uwag na temat proponowanych przez władze miasta rozwiązań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów.

11⁵⁵ – 13¹⁵ – Beskid Sp. z o.o. w Żywcu – zakład utylizacji odpadów komunalnych

Uczestnicy wyjazdu zostali zapoznani z zasadami funkcjonowania tego zakładu, zastosowanymi technologiami i oprowadzeni po nim przez Prezesa Spółki Pana Jerzego Starypana.

Spółka z o.o. „Beskid” została utworzona w wyniku porozumienia 18-tu gmin Żywiecczyzny w celu rozwiązania problemów gospodarki odpadami komunalnymi na ich terenie.

Udziałowcami Spółki „Beskid” są: miasto Żywiec, które posiada 51 % udziałów oraz gminy: Łodygowice, Lipowa, Jeleśnia, Rajcza, Szczyrk, Czernichów, Ślemień, Świnna, Łękawica, Gilowice, Węgierska Górka, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Koszarawa, Ujsoły, Wilokwice i Buczkowice, a także WFOŚiGW w Katowicach.

18 gmin należących do Spółki „Beskid” to prawie 1/3 powierzchni byłego województwa bielskiego, zamieszkała przez

175 000 osób.

W latach 1995 – 1997 Spółka wybudowała zakład utylizacji odpadów komunalnych w Żywcu przy ul. Kabaty składający się ze stacji segregacji, kompostowni i składowiska odpadów komunalnych.

Na terenie wszystkich gmin tworzących Spółkę „Beskid” prowadzona jest selektywna zbiórka głównie w systemie workowym. Worki z surowcami wtórnymi z bliżej położonych gmin przywożone są wprost do zakładu Spółki „Beskid”. Z gmin dalej położonych worki zawożone są na stacje przeładunkowe, którymi są zorganizowane miejsca gromadzenia odpadów wyposażone w kontenery KP 7 odpowiednio pomalowane i oznakowane. Obecnie działają cztery takie stacje – w Milówce, w Szczyrku, w Jeleśni i w Wilkowicach. Ze stacji przeładunkowej wypełnione kontenery z poszczególnymi surowcami przewożone są do zakładu utylizacji Spółki „Beskid”.

Dostarczane do zakładu utylizacji surowce wtórne zebrane w workach foliowych kierowane są do sortowni ręcznej, która składa się z gniazd sortowniczych wyposażonych w proste taśmociągi. W sortowni odbywa się ręczne doczyszczanie surowców wtórnych oraz belowanie przy użyciu belownicy i zagęszczanie przy użyciu prasy, po czym są one odsprzedawane odbiorcom.

Selektywnie zebrane bioodpady są dowożone do zakładu Spółki specjalistycznymi samochodami, gdzie w bioreaktorze Herfofa są poddawane procesowi kompostowania. Wytwarzany tu kompost posiada certyfikat IUNiG w Puławach i może być wykorzystywany do celów rolniczych, ogrodniczych itp. Pakowany jest w worki i sprzedawany zarówno odbiorcom hurtowym jak i detalicznym.

Odpady balastowe dowożone kubłówkami lub hakowcami trafiają bezpośrednio na składowisko gdzie są deponowane.

15³⁰ – 16¹⁵ – IB Sp. z o.o. ZPCH w Nowym Targu – zakład unieszkodliwiania odpadów komunalnych

Uczestnicy wyjazdu zostali oprowadzeni po zakładzie i zapoznani z zasadami jego działania przez Dyrektora Zakładu Pana Marka Nowaka.

17³⁰ – powrót do Limanowej